

Aleg. 123.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie naprawy i rozszerzenia urządzeń mechanicznych szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Podczas rozpraw nad budżetem szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1892 powziął Wys. Sejm między innymi także następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby nakazał zbadać maszynę parową i urządzenie pomp w szpitalu św. Łazarza w Krakowie odnośnie do jej siły, wydajności pracy, oraz ilości potrzebnego materiału opałowego. Do przeprowadzenia tego badania należy postarać się o współudział fachowego profesora c. k. Politechniki. Wynik badania wraz z ewentualnymi wnioskami ma być przedłożony na następnej sesji sejmowej“.

Wywiązując się z tego polecenia, zaprosił Wydział krajowy ówczesnego profesora c. k. Politechniki, p. Jana Frankego, do przeprowadzenia powyższych badań, a rezultat badań przedstawił p. Franke w sprawozdaniu do L. W. 22.534/92.

P. Franke skonstatował, iż w szpitalu św. Łazarza jest niepomiarne wielki wydatek węgla, a jako główne przyczyny tego niekorzystnego stosunku podał:

- 1) zły stan obecnego urządzenia mechanicznego i pochodzące stąd marnowanie pary;
- 2) zbyt wielką konsumpcją wody w szpitalu, głównie z powodu stałego przepłukiwania wychodków;
- 3) niewydajność węgla, w szpitalu używanego.

Co do urządzenia mechanicznego, to skonstatował p. Franke, iż z wyjątkiem kotłów parowych i zbiorników wody, całe urządzenie mechaniczne jest w bardzo złym stanie i gruntownej wymaga naprawy, a częściowo i rozszerzenia.

Opierając się na tem fachowem sprawozdaniu, wytknął Wydział krajowy (L. W. 22.534/92) władzom szpitalnym brak nadzoru nad urządzeniem mechanicznem, a komunikując komitetowi administracyjnemu uwagi i wnioski profesora Frankego, zarządził przedewszystkiem natychmiastową zmianę porządku w ruchu maszyny i zmianę czynności maszynisty i palaczy. Czas używania jednego kotła ograniczony został na 4—6 tygodni, zardzewiałe zbiorniki wody zostały wypokostowane, a rurociągi i maszyny w pralni i w łazienkach poddane ścisłej kontroli. Budowniczy szpitala otrzymał zarazem polecenie ukończenia badań rozpoczętych i wskazanych przez p. Frankego i przedłożenia kosztorysu naprawy tych urządzeń mechanicznych.

Dla uregulowania konsumpcji wody poleciliśmy po zasięgnięciu opinii lekarzy ordynujących oszczędniejsze przepłukiwanie wychodków; zarazem poleciliśmy zbadać pod względem technicznym i finansowym sprawę proponowanej przez p. Frankego zmiany systemu wychodków szpitalnych.

Co zaś do węgla, to zarządzone zostało, ażeby aż do expiracji kontraktu z ówczesnym dostawcą szpital używał węgla grubego tylko z kopalni Brzączkowskiej, a węgla drobnych z kopalni „Königsgrube“. Celem zabezpieczenia dostawy lepszego węgla wprost z Jaworzna — bez pośrednictwa przedsiębiorców — poleciliśmy Zarządowi szpitala przeprowadzić rokowania z zarządem kopalni.

Do L. W. 56.358/92 Komitet administracyjny przedłożył obliczony na łączną kwotę 27.528 zł. kosztorys naprawy i rozszerzenia urządzeń mechanicznych (21.460 zł.), zmiany systemu wychodków (4.068 zł.), oraz podniesienia o 3 metry wieży nad starym gmachem szpitalnym (2.000 zł.) dla zwiększenia ciśnienia wody w znajdującym się tam zbiorniku, który według pierwotnego projektu miał zasilać także wodociągi nowego pawilonu chirurgicznego.

Ponieważ kosztorys ten wydał się Wydziałowi krajowemu za wygórowany, przeto przesłaliśmy elaborat ten starszemu inżynierowi, p. Stanisławowi Chrząszczewskiemu, do zaopiniowania.

P. Chrząszczewski zdał sprawę do L. W. 1.579/93, a zbadawszy urządzenie mechaniczne szpitala św. Łazarza przy współdziałaniu p. Horoszkiewicza, inspektora Towarzystwa nadzoru i ubezpieczenia kotłów parowych w Krakowie, uznał za wskazane zaproponować bez z w ł o c z n ą naprawę maszyny parowej i pompy z użyciem na ten czas lokomobilu i rezerwowej pompy.

Ponieważ już profesor Franke zaznaczył w swym sprawozdaniu, iż naprawa maszyny i pompy musi być jak najspieszniej dokonana, przeto wyznaczył Wydział krajowy szpitalowi na ten cel kredytu 2.350 zł. z poleceniem, ażeby roboty wykonane były natychmiast pod nadzorem inspektora p. Horoszkiewicza, który podjął się nadzoru za wynagrodzeniem 300 zł. Wydatek ten usprawiedliwiamy obecnie przed Wysokim Sejmem, podobnie jak drugi wydatek w kwocie 1.400 zł., na który obecnie zezwolić musieliśmy z następujących powodów:

P. Chrząszczewski, przedkładając obecnie dalsze wnioski w sprawie naprawy urządzeń mechanicznych i kosztorys opiewający na łączną kwotę 13.800 zł., wskazał w swym elaboracie także potrzebę takiego urządzenia, ażeby dla grzania wody w zbiorniku zastosowaną została para, która obecnie bez użytku uchodzi z maszyny parowej; koszt tego urządzenia obliczony na 1.000 zł.

P. Chrząszczewski proponuje dalej także urządzenie kosztem 400 zł. przyrządu do zbierania wody skroplonej z kuchni i pralni i nżycia jej do zasilania kotłów celem uniknięcia tworzenia się osadu w kotłach, jak to obecnie ma miejsce.

Oba te urządzenia t. j. dla użytkowania pary, uchodzącej z maszyny i zaopatrywania kotłów w większą wodę uważa p. Chrząszczewski za niecierpiące zwłoki, ponieważ są związane z dokonywującym się obecnie ustawieniem i naprawą maszyny parowej. Dlatego zezwolił Wydział krajowy i na ten łączny wydatek 1400 zł., który nagłą potrzebą niesprawiedliwia; reszta zaś robót, wskazana w kosztorysie, przy L. W. 21.042/93 przedłożonym, zostanie wykonana po uzyskaniu zezwolenia Wysokiego Sejmu.

Zarazem musimy przedstawić Wysokiemu Sejmowi, iż p. Chrząszczewski przy badaniu istniejących obecnie mechanicznych urządzeń szpitala zwrócił też uwagę na pierwotny projekt zasilania wodociągu nowego pawilonu chirurgicznego z rezerwoaru, umieszczonego na wieży starego gmachu.

Ponieważ według obliczenia, przedstawionego nam przy L. W. 17.935/93 urządzenie w pawilonie chirurgicznym takiego wodociągu, zasilanego wodą ze starego gmachu szpitalnego, byłoby daleko kosztowniejsze (9.840 zł.) i mniej praktyczne niż urządzenie w pawilonie chirurgicznym własnego, odrębnego wodociągu (8.634 zł.), przeto uchwalili Wydział krajowy odstąpić od pierwotnego projektu i ze względu na uchwalony już kredyt 5.984 zł. na urządzenie wodociągu w nowym pawilonie chirurgicznym uprasza o zezwolenie, ażeby celem zapewnienia temu wodo-

ciągowi samoistnego funkcyonowania dozwolony był nadto dodatkowy kredyt 2.650 zł. na urządzenie w pawilonie chirurgicznym motora gazowego 2 konnego, pompy wraz z transmisją, oraz na ocembrowanie studni cegłą.

Tak więc zestawienie wydatków, połączonych z naprawą i rozszerzeniem urządzeń mechanicznych szpitala św. Łazarza przedstawia się, jak następuje:

Naprawa maszyny i pompy wraz z wynagrodzeniem dla prowadzącego te roboty (jak L. W. 1.579/93 i 6.669/93)	2.650 zł
Koszt reszty robót według kosztorysu do L. W. 21.042/93 oraz wynagrodzenie za nadzorowanie tych robót	14.600 „
Dodatek na urządzenie odrębnego wodociągu w pawilonie chirurgicznym	2.650 „
razem	<hr/> 19.900 zł.

Przedstawiwszy Wysokiemu Sejmowi cały tok niniejszej sprawy, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości zarządzenia Wydziału krajowego w przedmiocie naprawy i rozszerzenia urządzeń mechanicznych szpitala św. Łazarza w Krakowie i zezwala, ażeby reszta projektowanych w powyższym celu robót dokonana została w ciągu roku 1893.

II. Na pokrycie wydatków już uskuteczionych oraz projektowanych robót powyższych przeznacza Sejm kredyt dodatkowy w kwocie 19.900 zł., o którą to kwotę zwiększoną zostaje dotacya, wyznaczona dla szpitala św. Łazarza w rubr. XI. poz. 141 budżetu funduszu krajowego z r. 1893.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 27. kwietnia 1893.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Hoszard w. r.

Członek Wydziału krajowego.

